

Ett decennium av fredsbevarande på dekis?

En jämförande argumentationsanalys av Malis inställning till
MINUSMA 2013-2023

LUNDS UNIVERSITET

Isabella Kennerhed
Jennifer Lilliehöök

Abstract

Denna uppsats använder en kvalitativ textanalys och en pro et contra argumentationsanalys för att undersöka Malis förändrade inställning till FN:s fredsbevarande insats United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali (MINUSMA) åren 2013 och 2023. MINUSMA hade som mål att återinföra fred och stabilitet efter statskuppen 2012 men stötte på stora utmaningar, inklusive ytterligare statskupper 2020 och 2021. Studien fokuserar på den maliska regeringens syn vid insatsens början och slut för att besvara frågeställningen: hur kan Malis förändrade inställning till MINUSMA 2013 jämfört med 2023 förstås? Analysen baseras på material i form av transkriberade möten från FN:s säkerhetsråd och brev från Mali till säkerhetsrådet och använder postkolonialism, neokolonialism och konstruktivism som teoretiska ramverk. Analysen visar att begränsningen i FN:s mandat till fredsbevarande och inte aktiv terrorismbekämpning blev ett allt större problem när en politisk lösning nedprioriterades av ett nytt maliskt styre.

Nyckelord: MINUSMA, Mali, FN:s säkerhetsråd, fredsbevarande insatser, argumentationsanalys

Antal ord: 7514

Akronymer

AFISMA - African-led International Support Mission to Mali

AQIM - Al-Qaida i Islamiska Maghreb

AU - Afrikanska unionen

ECOWAS - Economic Community of West African States

FN - Förenta nationerna

MINUSMA - United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali
(*Mission multidimensionnelle intégrée des Nations Unies pour la stabilisation au Mali*)

MNLA - Nationella rörelsen för Azawads befrielse (*Mouvement National pour la Libération de l'Azawad*)

MONUSCO - United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of the Congo (*Mission de l'Organisation des Nations Unies pour la stabilisation en République démocratique du Congo*)

OHCHR - Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställning.....	3
1.2 Avgränsning.....	3
2 Bakgrund	5
2.1 Malis historia.....	5
2.2 Statskupp 2012.....	5
2.3 MINUSMA.....	7
3 Teori	8
3.1 Postkolonialism.....	8
3.2 Neokolonialism.....	9
3.3 Konstruktivism.....	10
4 Metod	11
4.1 Forskningsdesign.....	11
4.2 Material.....	12
4.3 Begränsningar.....	12
5 Analys	13
5.1. Argumentationsanalys.....	13
5.1.1 Mali och FN:s säkerhetsråds argumentation 2013.....	13
5.1.2 Mali och FN:s säkerhetsråds argumentation 2023.....	15
5.2 Teorianalys.....	18
5.2.1 Postkolonialism.....	18
5.2.2 Neokolonialism.....	19
5.2.3 Konstruktivism.....	20
6 Diskussion	22
Referenser	24

1 Inledning

Den 11 december 2023 avslutades officiellt FN:s näst dödligaste fredsbevarande insats genom historien, drygt tio år efter att den skapades. United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali (MINUSMA) hade som mål att återinföra stabilitet och fred i Mali efter en statskupp i mars 2012. Insatsen har benämnts som en av de svåraste fredsbevarande insatserna i FN:s historia och försvårades bland annat av att ytterligare två statskupper skedde i landet under de tio åren MINUSMA verkade. 18 augusti 2020 störtades president Ibrahim Boubacar Keïta som valts två år tidigare, efter månader av regimkritiska gatuprotester (Mugabi 2020). Militärkuppen leddes av översten Assimi Goïta och pensionerade militären Bah Ndaw utnämndes till president (Akinwotu 2021). Men mindre än ett år senare, 24 maj 2021 ledde Assimi Goïta ytterligare en militärkupp och sköt upp den övergång från militärt till civilt styre utlovat efter förra statskuppen (Lorgerie 2022). Den 18 juni 2023 hölls en kritiserad folkomröstning, uppskjuten sedan 2017 som bland annat gav president Assimi Goïta ökade maktbefogenheter och betonade Malis suveränitet. Folkomröstningen hölls två dagar efter att Malis utrikesminister bad FN:s säkerhetsråd att MINUSMA omedelbart skulle lämna landet, trots den fortsatt rådande instabila säkerhetssituationen i landet.

Även om MINUSMA anses vara ett av de mest komplexa fredsbevarande insatserna i historien, har det funnits många andra insatser som utgjort stora utmaningar. FN:s första fredsbevarande insats inleddes 1948 när säkerhetsrådet skickade en styrka för att övervaka vapenvilan mellan Israel och dess grannländer, sedan dess har mer än 70 fredsbevarande insatser sjuöatts (FN u.å.). Initialt var insatsernas roll endast som observatörer men 1956 bemyndigades FN:s första väpnade styrka under Suezkrisen. Sedan kalla krigets slut har FN:s fredsbevarande insatser blivit allt mer komplexa och utvecklats till "multidimensionella" insatser med både fredsbevarande syfte och mer ambitiösa mål att stötta fredsbyggande i intra-statliga konflikter och inbördeskrig, såsom MINUSMA. De första åren efter kalla kriget innebar även en stor ökning av antalet fredsbevarande insatser och skyhöga förväntningar på insatsernas potential att tvinga fram fred. På grund av dessa höga förväntningar, bristande resurser och snäva mandat, förde 1990-talet med sig en rad mycket uppmärksammade

misslyckanden i bland annat Rwanda, Somalia och forna Jugoslavien. Trots dessa misslyckanden återhämtade sig antalet FN insatser under 2000-talet och betydande insatser såsom MINUSMA, MONUSCO i Kongo-Kinshasa och UNAMSIL i Sierra Leone sjuösettes. Faktorer som pekats ut som bidragande till huruvida en FN-insats lyckas eller inte är bland annat huruvida värdlandet givit godkännande till insatsen och säkerhetsrådets medlemmars starka intresse eller ointresse i konflikten (Howard 2007). En återkommande kritik mot FN:s fredsbevarande insatser är att de misslyckas med att förhindra våld mot civila (Forti & Gowan 2023). Trots att skyddet av civila ofta utgör en grundläggande del i mandat för fredsbevarande insatser, så bemyndigas sällan insatserna med tillräckligt handlingsutrymme, militära resurser eller taktisk förmåga för att förhindra attacker mot civila.

Även Mali har flertalet gånger kritiserat FN och MINUSMA för att inte göra tillräckligt för att skydda civila, bland annat har Mali menat att MINUSMA inte varit tillräckligt aggressiva i bekämpningen av terroristgrupper i landet (Forti & Gowan 2023). Allt eftersom det maliska styrets relation med MINUSMA, FN och väst försämrats har landet närmat sig Ryssland allt mer. De två senaste statskupperna fick relationen med den forna kolonialmakten Frankrike, en tidigare viktig militär allierad, att försämrats drastiskt och landet inledde en reträtt från Mali under första halvan av 2022 (Maclean & Peltier 2022). Frankrikes tidigare viktiga roll för terrorbekämpningen i landets norra del, ersattes med inbjudna trupper från Wagnergruppen (Forti & Gowan 2023). Ryssland har sedan maliska statskuppen 2021 allt oftare tagit ställning för militärjunta i säkerhetsrådet, främst i frågor om mänskliga rättigheter och våldsanvändning (Forti & Gowan 2023). Det inkluderar att ha backat landet när Mali slog ifrån sig all kritik presenterad i en rapport från Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR), efter massakern i byn Moura utförd av maliska styrkor och Wagnergruppen i mars 2022 (FN 2023).

Det finns en oro att Mali ska bidra till en växande trend där FN och dess fredsbevarande insatser allt mer sällan välkomnas i Afrika (Forti & Gowan 2023) och oron att det ska resultera i en förvärrad säkerhetssituation både lokalt, regionalt och internationellt. Redan under hösten 2023 i takt med att MINUSMA nedmonterades, förvärrades våldsamheterna i landet och fredsavtalet mellan Mali och Tuaregrebellerna framförhandlat med hjälp av MINUSMA 2015 föll sönder (Lewis m. fl. 2023). Samtidigt pågår en annan trend i Malis närområde med flertalet statskupper och en växande misstro mot den forna kolonialmakten Frankrike, FN och väst generellt. Till exempel så har Mali tillsammans med Burkina Faso och Niger som också haft statskupper de senaste två åren, uttryckt önskan att lämna regionens samarbetsorgan ECOWAS (Economic Community of West African States)

efter att ekonomiska och politiska sanktioner riktats mot länderna efter ländernas statskupper (Reuters 2024). Länderna motiverar sitt beslut med att anklaga ECOWAS för att styras av “utländska makter” och för att utgöra ett hot mot medlemsländernas säkerhet (Wong 2024).

MINUSMA anses inte som något katastrofalt misslyckande för FN till skillnad från flera av 1990-talet kändaste FN-insatser. De definieras ofta av grava misslyckanden i att skydda civilbefolkningen såsom under folkmordet i Rwanda och Srebrenicamassakern under Bosnienkriget (Lederer 2023). Men det är genom lärdomar från tidigare FN-insatser som lika katastrofala misslyckanden har kunnat undvikas. Likaså utgör MINUSMA:s nedläggning en intressant möjlighet att utvärdera för att undersöka förändringar i relationer mellan fredsbevarande insatser och värdländer och hur den dynamiken kan påverka internationell fred och säkerhet och interventioner i konfliktdrabbade regioner.

1.1 Syfte och frågeställning

Studiens syfte är att skapa större förståelse för relationen mellan FN-ledda fredsbevarande insatser och styret i länderna där de verkar. Uppsatsen har ett specifikt fokus på att undersöka och analysera det maliska styrets inställning till MINUSMA 2013 jämfört med 2023 för att försöka förstå de förändringar i inställningen som resulterade i att FN-insatsen avslutades. Med hjälp av en argumentationsanalys av delar av debatterna som skedde i FN:s säkerhetsråd 2013 och 2023 kring MINUSMA ämnar uppsatsen klargöra omständigheterna för MINUSMA:s tillkomst och nedläggning samt jämföra Malis inställning.

Hur kan Malis förändrade inställning till MINUSMA 2013 jämfört med 2023 förstås?

1.2 Avgränsning

Studien fokuserar på förändringar av den maliska regeringens syn och inställning till MINUSMA mellan 2013 och tidpunkten för FN-insatsen avslut 2023. Det är endast den maliska regeringens inställning 2013 och 2023 som undersöks, trots att insatsens mandat behövde förnyas varje år och således tog Malis styre årligen ställning. Denna avgränsning görs dels med hänsyn till uppsatsen tids- och ordbeväring, men även med hänsyn till uppsatsens syfte och frågeställning att besvara hur Malis förändrade inställning till

MINUSMA kan förstås, där den största förändringen är önskan om nedläggning 2023. Ytterligare görs analysen med fokus på maliska styret och inte maliska folket då en analys av förändringar av maliska folkets inställning till MINUSMA vore svår att genomföra på den här nivån, dels med tanke på hur omfattande en sådan analysambition vore, dels på grund av de stora inre splittringarna i Mali. Främst görs denna avgränsning då det är det maliska styret som bett FN avsluta insatsen, utan att beslutet har förankrats hos befolkningen; det maliska styret som fattat beslutet kom till makten via en statskupp och det har heller inte hållits någon folkomröstning eller annan möjlighet till åsiktsyttring om MINUSMA för Malis befolkning. Uppsatsen ämnar heller inte att utvärdera eller bedöma MINUSMA:s effektivitet eller strategiska beslut, effekter av specifika militäroperationer eller utvärdera i vilken utsträckning insatsen har uppnått målsättningarna.

2 Bakgrund

2.1 Malis historia

Mali har en lång historia som ett handels- och kulturcentrum i nordvästra Afrika i ett område som definierats av otydliga landsgränser och många olika folkgrupper, inklusive Tuareger (Clark m. fl. 2024). Under 1800-talet började franska kolonisationer att tränga österut in från kusten till det som idag är Mali, som gavs namnet Franska Sudan vilket utgjorde en del av kolonin Franska Västafrika. Under 1960 uppnådde landet självständighet under president Modibo Keita vars misslyckade socialistiska inrikespolitik resulterade i att han störtades av militären 1968 i Malis första statskupp. Moussa Traoré tog makten, förbjöd all politisk aktivitet och styrde sedan landet som en enpartistat. Under slutet av 1991 bröt stora demonstrationer för demokrati ut i landet, något som Traoré motsatte sig. Resultatet blev att han avsattes i en militärkupp 1991 ledd av Amadou Toumani Touré som sedan inledde landets övergång till ett civilt styre. 1992 infördes flerpartisystem och landets första presidentvalet hölls med Alpha Oumar Konaré som vinnare. Konaré valdes om i efterföljande presidentval 1997 men avgick 2002 efter två mandatperioder i enlighet med den maliska konstitutionen. Han efterföljdes av tidigare kuppledaren Amadou Toumani Touré som även han valdes om till en andra mandatperiod. I enlighet med den maliska konstitutionen skulle även han avgå när hans andra mandatperiod var över i samband med presidentvalet 29 april 2012. Istället avsattes han i en militärkupp den 21 mars 2012. Återkommande under Malis moderna historia är oroligheter i landets norra del där separatistiska rörelser bland Tuaregerna under perioder krävt både större självbestämmande och självständighet, inklusive under 1990-talet och åren innan statskuppen 2012.

2.2 Statskupp 2012

Malis tredje statskupp i historien var ett symptom av flertalet olika kriser; som många av sina grannländer i regionen har Mali länge haft problem med korruption, nepotism och

maktmissbruk samtidigt som dess institutioner varit svaga och ineffektiva, den sociala sammanhållningen har varit låg och det har funnits stora interna motsättningar inom landet (Lotze 2015). President Amadou Toumani Touré styre kantades av många misslyckade försök att hantera dessa problem, inklusive de växande Tuareg-ledda separatistiska rörelserna i norr. Presidentens misslyckanden skapade en stark och utbredd uppfattning inom den maliska militären att för lite gjordes för att bekämpa det växande upproret i norra Mali som under november och december 2011 tog formen av stora demonstrationer för självständighet. Många av Tuaregerna hade nyligen återvänt från Libyen efter fallet av Muammar al-Gaddafis regim. Regimen hade i decennier stöttat Tuaregernas sak och efter att regimen föll 2011 återvände många till norra Mali, beväpnade från det libyska inbördeskriget, kraftigt missnöjda med det maliska styret och enade under "Nationella rörelsen för Azawads befrielse" (MNLA). Under januari 2012 övergick demonstrationerna i väpnade uppror som tvingade bort den maliska militären från delar av norra Mali vilket ytterligare stärkte militärens missnöje med regeringens respons.

21 mars 2012 bröt ett myteri ut bland militären och inom 24 timmar hade regeringen störtats, kuppmaakarna tagit makten och bildad "National Committee for the Rehabilitation of Democracy and the Restoration of the State", allt en månad ut från landets kommande presidentval. I statskuppens tumultartade eftermäle kunde MNLA sprida sig och ta kontroll över en yta lika stor som Frankrike, inklusive norra Malis tre största städer Kidal, Gao och Timbuktu. Den 6 april utropades självständighet för "Staten Azawad". Men i slutet av juli 2012 hade MNLA förlorat kontrollen över norra Mali till väpnade islamistiska grupper inklusive al-Qaida i Islamiska Maghreb (AQIM). Den humanitära situationen i området försämrades ytterligare, vilket fick regionens samarbetsorgan ECOWAS och Afrikanska unionen (AU) att förbereda för instiftandet av en fredsbevarande styrka. I slutet av december godkände FN bildandet av AFISMA (African-led International Support Mission to Mali).

Bara några veckor senare, i januari 2013 påbörjade islamistiska rebeller återigen en militär offensiv som fick det nya maliska styret att frukta att upproret skulle nå hela vägen till huvudstaden Bamako. I väntan på AFISMA ankomst bad Mali den franska militären om hjälp som inledde Opération Serval redan den 11 januari 2013 för att återinföra statskontroll i norra Mali. Samtidigt skickade Mali en förfrågan till FN om att konvertera AFISMA till en FN-ledd insats, det som kom att bli MINUSMA.

2.3 MINUSMA

I respons på Malis styrets förfrågan om en FN-ledd insats presenterade FN två alternativa strategier för att adressera landets komplexa säkerhetssituation (Lotze 2015). Det första alternativet fokuserade främst på att stötta den politiska utvecklingen i landet, medan den andra innebar inrättandet av en "multidimensionell integrerad stabiliseringsinsats enligt Kapitel VII i FN-stadgan". Denna insats skulle inkludera en fredsbevarande styrka, där en betydande andel av personalen skulle utgöras av AFISMA-styrkor i FN:s blå baskrar. Parallellt skulle den franska Opération Serval fortsätta att bekämpa terrorismen i norra Mali, en typ av insats utanför FN:s mandat. AU och ECOWAS upplevde att säkerhetsrådet redan på förhand hade tydligt föredrag alternativ två och upplevde att de inte hade blivit tillräckligt konsulterade i processen. De ansåg att deras synpunkter inte tagits i beaktningen vid utarbetandet av resolution 2100, som säkerhetsrådet den 25 april 2013 röstade för och gav mandat för MINUSMA. Mandatet har sedan förnyats årligen fram till den 16 juni 2023 då Malis utrikesminister Abdoulaye Doucoure officiellt bad FN att avsluta insatsen omgående.

Under sin tid i Mali uppnådde MINUSMA initialt betydande framgångar, inklusive genomförandet av val under sommaren 2013, vilket resulterade i det högsta valdeltagandet i landet sedan 2002. 2015 slöts även ett fredsavtal mellan den maliska staten och Tuaregerna, ett avtal de väpnade islamistiska terrorgrupperna i landet inte signerade (Diallo 2024). Dessa initiala framgångar ersattes av en betydligt komplexare säkerhetssituation och ytterligare två statskupper. När MINUSMA officiellt avslutades i december 2023 då de sista FN-styrkorna lämnade landet uppstod ett maktvakuum i norra Mali, militärjuntan hade skjutit upp de planerade presidentvalen i mars 2024 på obestämd tid (Freedom House 2024) och ett fredligt och stabilt Mali verkade lika långt bort som vid skapandet av MINUSMA.

3 Teori

För att förstå och analysera den komplexa relationen mellan Mali och MINUSMA krävs ett utförligt teoretiskt ramverk som erbjuder verktyg för att systematiskt undersöka och tolka de faktorer som påverkar staters beteenden och interaktioner. I denna studien kommer vi att använda tre ramverk: postkolonialism, neokolonialism och konstruktivism. Dessa teorier erbjuder unika insikter som kompletterar varandra för att förstå de specifika förhållandena och utmaningarna i Malis relation med MINUSMA. Nedan följer en detaljerad genomgång av dessa teorier och dess relevans för vår analys.

3.1 Postkolonialism

Postkolonialism är en teoretisk inriktning inom samhällsvetenskapen och humaniora som fokuserar på att analysera och förstå de långsiktiga konsekvenserna av kolonialismen och dess påverkan på dagens samhällen och relationer. Teorin betonar hur historiska koloniala erfarenheter, inklusive gränsdragningar och socioekonomiska strukturer, fortsätter att forma politik, identitet och maktrelationer i postkoloniala samhällen (Devetak & True 2022, s.60).

I Malis fall är postkolonialism särskilt relevant för att förstå landets inställning till MINUSMA och internationell inblandning. Koloniala gränsdragningar som resulterade i "konstgjorda" nationer och splittringen mellan norr och söder, är viktiga orsaker till konflikten i Mali och de omständigheter som resulterat i skapandet av MINUSMA. Mali har också upplevt en komplex kolonial historia under fransk överhöghet, vilket kan påverka landets inställning till internationella organisationer och interventioner även i modern tid.

Malis historiska erfarenheter kan ha bidragit till en ökad skepsis mot internationella organisationer och extern inblandning. Genom att analysera Malis moderna inställning till MINUSMA utifrån ett postkolonialt perspektiv kan effekterna av historiska fördomar, förväntningar och farhågor synliggöras och deras betydelse för interaktioner mellan postkoloniala samhällen och FN-ledda fredsbevarande insatser undersökas. En sådan analys kan skapa en djupare förståelse för de komplexa dynamiker som präglar Malis relation till

MINUSMA och andra internationella aktörer. Ytterligare kan ett postkolonialt perspektiv synliggöra maktstrukturer och västerländska normer som kan ligga till grund för internationella interventioner och effekterna de kan ha på länderna de berör.

3.2 Neokolonialism

Neokolonialism är en teoretisk ram som betonar fortsättningen av koloniala maktstrukturer och dominans även efter formell avkolonisering. Det handlar om hur tidigare kolonialmakter och andra västliga stater bibehåller sin inflytande och kontroll över postkoloniala länder genom ekonomiska, politiska och kulturella medel. Neokolonialismen skiljer sig från postkolonialismen genom sitt fokus på de konkreta mekanismer och strukturer som upprätthåller denna dominans i den samtida världen, medan postkolonialism ofta betonar de kulturella och språkliga aspekterna av kolonial påverkan och hur dessa kvarstår och omformas i postkoloniala samhällen. I Malis relation till FN och MINUSMA kan neokolonialismens perspektiv ses som relevant för att förstå hur västliga maktens intressen fortsätter att forma internationella institutioner och påverka politiken i postkoloniala länder (Halperin, 2024).

Utifrån ett neokolonialt perspektiv kan FN:s agerande i Mali ses som en produkt av västliga maktens inflytande, där länder som Frankrike har en betydande roll inom organisationen och kan påverka beslutsfattandet till sin fördel. I analysen av Malis relation till FN kan detta betraktas som en utgångspunkt för hur Mali förhåller sig till västlig dominans inom FN och effekten av det på deras egna intressen och suveränitet.

Det neokolonialistiska perspektivet skulle även öppna för en granskning av huruvida FN, genom sin fredsbevarande insats MINUSMA, potentiellt agerar utifrån västvärldens intressen snarare än Malis bästa. På så sätt möjliggörs en analys och diskussion om möjliga konsekvenser av att Malis intressen bortprioriteras och som kan bidra till en mer nyanserad förståelse för Malis relation till FN och MINUSMA. Neokolonialism underlättar därför i utvecklingen av en bredare förståelse för hur historiska maktrelationer fortsätter att forma dagens internationella relationer och konflikter.

3.3 Konstruktivism

Konstruktivismen är idag en av de största teorierna inom internationella relationer (Devetak & True 2022, s.188) och betonar att världspolitiken inte bara är formad av materiella faktorer som militära eller ekonomiska resurser, utan även av idéer, normer och diskurser. Enligt konstruktivismen är verkligheten socialt konstruerad vilket innebär att våra uppfattningar om världen skapas genom sociala interaktioner och kulturella kontexter. Aktörers identiteter, intressen och ageranden formas och förändras över tid genom dessa interaktioner (Devetak & True 2022, s.190-193). Vidare argumenterar konstruktivismen att den internationella anarkin inte har en given betydelse, utan formas av staternas uppfattningar och handlingar. Konstruktivismen undersöker även hur idéer och normer sprids och internaliseras, samt hur de påverkar staters och andra aktörers beteenden på den globala arenan (Devetak & True 2022, s. 201).

I analysen av Malis relation med MINUSMA kan teorin användas för att förstå hur Malis nationella identitet och intressen har förändrats och formats över tid i interaktionerna med MINUSMA. Genom att analysera de diskurser som används av Malis regering i relation till MINUSMA kan vi få insikt i hur deras uppfattningar om säkerhet, suveränitet och internationellt samarbete har utvecklats. Vidare betonar konstruktivismen vikten av språk och retorik i internationella relationer och genom att undersöka hur Malis styre diskuterar MINUSMA, kan vi förstå de underliggande normerna och värderingarna som påverkar deras attityder och beslut. Detta är särskilt relevant för en argumentationsanalys, där fokus ligger på att analysera och förstå argumenten som presenteras. Konstruktivismen tar dessutom hänsyn till den kulturella och historiska kontexten vilket gör att den kompletterar de postkoloniala och neokoloniala ramverken som också används.

4 Metod

4.1 Forskningsdesign

Uppsatsen genomförs som en teorianvändande fallstudie av det specifika fallet Mali och som en kvalitativ textanalys. En kvalitativ analys är passande för uppsatsens frågeställning då de ofta intresserar sig för frågor om vad, vilka, hur och vilken sorts idéer som finns i ett visst kontext snarare än varför-frågor, och på vilket sätt dessa idéer förändrats över tid (Esaïasson m.fl. 2017, s. 212). Mer specifikt kommer en pro et contra analys göras av de argument som framförts 2013 och 2023 i offentlig kommunikation i FN:s säkerhetsråd.

En pro et contra argumentationsanalys går ut på att finna de olika argumenten i debatten för och emot tesen och relatera dem till varandra (Bergström 2012, s. 94). Vidare kommer argumenten ordnas enligt Evert Vedungs "gruppmodell". Vedungs delar in argumentationsanalys i två olika sätt att rekonstruera argumentation: "sakfrågemodellen" och "gruppmodellen" (Bergström 2012, s. 119). Den första innebär att argumenten ordnas efter sakfrågan medan gruppmodellen ordnar argument efter vilken aktör som för fram dem. Med studiens frågeställning i åtanke kommer gruppmodellen användas eftersom det främsta fokuset är på aktörerna.

Argument som stödjer tesen benämns pro-argument och betecknas P. Argument som ämnar försvaga tesen kallas contra-argument och betecknas C. Både pro-argument och contra-argument delas in i argument av första, andra, tredje o.s.v. ordningen för att tydliggöra om argumenten relaterar direkt till tesen (argument av första ordningen) eller till något av de andra argumenten. Numreringen av argument avspeglar ingen rangordning av argumentens hållbarhet, vikt eller kronologisk följd i analysmaterialet utan fungerar endast för att särskilja argumenten. Argument som direkt stödjer tesen (pro-argument av första ordningen) betecknas P1, P2, P3 o.s.v. och ett argument som stödjer det tredje pro-argumentet av första ordningen (P3) benämns P1P3. På samma vis är det första pro-argumentet som stödjer det andra contra-argumentet mot det tredje contra-argumentet mot tesen P1C2C3. I de fall en premiss för ett argument skrivs ut benämns det Pr följt av argumentets beteckning till exempel PrP6.

Resultatet från argumentationsanalysen kommer sedan i samspel med bakgrunden analyseras utifrån de teoretiska ramverken som presenterades tidigare för att besvara frågeställningen.

4.2 Material

Materialurvalet för studien har gjorts med målet att ge en översiktlig bild av argumentationen runt MINUSMA uppkomst och nedläggning i säkerhetsrådet och består av FN resolutioner, brev från Mali till säkerhetsrådet och transkriberade möten. De två resolutioner som ligger till grund för analysen är resolution 2100 från 25 april 2013 när säkerhetsrådet ger mandat till MINUSMA och resolution 2690 från 30 juni 2023 när rådet fattar beslutet om att lägga ner MINUSMA. Ytterligare analyseras tre transkriberade möten i säkerhetsråden: första mötet efter resolution 2100 antogs med nyttillträdda chefen för MINUSMA närvarande 25 juni 2013, mötet 16 juni 2023 när Malis utrikesminister ber rådet lägga ner MINUSMA och mötet 30 juni 2023 när resolution 2690 antogs. Utöver dessa texter analyseras vidare två brev till säkerhetsrådet 2013 och 2023 från maliska styret till FN:s säkerhetsråd rörande MINUSMA.

4.3 Begränsningar

Eftersom endast texter relaterade till FN:s säkerhetsråd analyseras, utgörs allt analysmaterial av en särskild typ av diskurs som i sig inte kommer att ifrågasättas eller analyseras. Den tydliga diskurs som återfinns i kommunikationen i relation till FN innebär att de motiveringar för beslut som presenteras troligen inte utgör hela förklaringen. Kombinerat med att uppsatsen begränsas till att endast analysera den maliska regeringen argumentation inför FN och säkerhetsrådet exkluderas helt motivering och argumentation som presenteras för den egna befolkning som mycket väl kan vara betydande för Malis förändrade inställning. På samma vis exkluderas helt någon analys av det inhemska politiska spelet såsom effekten av inhemska protester, politiska maktkamper eller förändrade relationer till grannländer som mycket väl kan ha påverkat den maliska regeringens beslut att be FN lämna landet. Uppsatsens begränsningar innebär därför att det omöjligt kommer att gå att dra några definitiva slutsatser om *varför* den maliska regeringen ändrat åsikt om MINUSMA.

5 Analys

5.1. Argumentationsanalys

5.1.1 Mali och FN:s säkerhetsråds argumentation 2013

När resolution 2100 röstades igenom 25 april 2013 argumenterade både Mali och FN för samma tes: att MINUSMA behövs för att återställa fred och stabilitet i Mali. Redan 12 februari 2013 skriver den maliska interims-presidenten Dioncounda Traoré i ett brev till säkerhetsrådet och tackar för deras stöd i arbetet att konsolidera fred och säkerhet i landet samt för beslutet att skapa en multidimensionell FN-insats i landet (FN:s säkerhetsråd 2013a). I brevet argumenterar han för tesen och skriver att fransk militär och AFISMA redan uppnått flera framgångar i kampen mot terroristgrupperna i norra Mali som resulterat i “the containment of the terrorist threat in Mali” (FN:s säkerhetsråd 2013a). Däremot menar Traoré att det slutgiltiga målet inte uppnåtts och därför är det nödvändigt med en snabb utplacering av en FN-ledd fredsbevarande styrka i landet då AFISMA och Opération Serval inte bedömdes ha tillräckligt med resurser för att helt återetablera fred och stabilitet i Mali.

P1: Mer militär styrka krävs för att återställa fred och stabilitet i Mali

P1P1: Militär styrka har visat sig effektiv i bekämpningen av terroristgrupper i Mali

P2: FN är de enda internationellt som har tillräckligt med resurser för att effektivt återställa fred och stabilitet i Mali

P1P2: Varken AFISMA eller franska Opération Serval har varit tillräckligt effektiva för att helt återupprätta fred och stabilitet i landet

Traoré framhäver vikten av politisk dialog för att hitta en väg framåt som resulterar i att val hålls i landet och att alla grupper i norra Mali respekterar maliska statens territoriella suveränitet.

P3: Politisk dialog mellan malier är viktigt för att återställa fred och stabilitet

PrP3: FN:s stöd behövs för att facilitera politisk dialog i ett splittrat och konfliktfyllt land som Mali

På säkerhetsrådets 6985:e möte 25 juni 2013 argumenterar Albert Koenders, chefen för MINUSMA både för samma tes som maliska interimspresidenten Traoré och med hjälp av liknande argument. Han framhäver att “[t]he security situation has gradually improved as a result of the military operations launched in January by the Malian army and France” (FN:s säkerhetsråd 2013b, s. 2) och lyfter samtidigt fram FN:s unika roll för fredsbevarande (FN:s säkerhetsråd 2013b, s. 7).

P4: Militär styrka har visat sig effektiv i bekämpningen av terroristgrupper i Mali

P5: FN är de enda internationellt som har tillräckligt med resurser för att effektivt återställa fred och stabilitet i Mali

FN:s dåvarande biträdande generalsekreterare för fredsbevarande operationer, Hervé Ladsous poängterar under mötet att MINUSMA:s mandat inkluderar tillåtelse att använda alla tillgängliga medel för att avskräcka hot och förhindra väpnade attacker mot civila. Men mandatet inkluderar inte aktivt terrorismbekämpning eller fredsframtvängande aktioner. Ladsous avfärdar direkt det problemet med att hävda att MINUSMA ändå spelar en viktig roll för skyddet av civila och för att stötta genomförandet av val i landet samt till att den direkta terrorismbekämpningen utförs av andra aktörer med kapacitet och förmåga utanför FN:s mandat och förmågor (FN:s säkerhetsråd 2013b, s. 7).

C1: MINUSMA har inte ett fredsframtvängande mandat att bekämpa terrorister

C1C1: MINUSMA bidrar till att återetablera stabilitet och fred i Mali utöver att verka fredsframtvängande

P1C1C1: MINUSMA är viktigt för att stötta återställningen av den konstitutionella ordningen i Mali

Den avslutande talaren på säkerhetsrådets möte den 25 juni 2013 är den maliska utrikesministern som utöver att uppmärksamma de framgångar som redan uppnåtts blott två månader efter att resolution 2100 antagits, avslutar sitt anförande inför säkerhetsrådet med att

framhäva vikten av att MINUSMA blir kortvarigt då “[t]he brevity of its mandate will serve as evidence of its success in Mali” (FN:s säkerhetsråd 2013b, s. 11).

5.1.2 Mali och FN:s säkerhetsråds argumentation 2023

Tesen 2023 är fortfarande att MINUSMA behövs för att återställa fred och stabilitet i Mali vilken den maliska regeringen argumenterar emot. Under FN:s 9350:e säkerhetsrådsmöte den 16 juni 2023 meddelade den maliska utrikesministern Abdoulaye Diop sin regerings önskan att insatsen läggs ned då de anser att MINUSMA misslyckats. Malis representant menar att eftersom insatsen skapades för att stötta den maliska regeringen i att stabilisera den oroliga situationen i norra delarna av landet och oroligheter 2023 spridit sig till resten av landet visar det på att MINUSMA misslyckats (FN:s säkerhetsråd 2023:a, s. 19). Ytterligare argumenterar han att trots tio år av internationella insatser i landet har säkerhetssituationen inte förbättrats och menar att MINUSMA:s mandat “do not meet the security challenges” (FN:s säkerhetsråd 2023a, s. 18). Samtidigt uppmärksammar han att “Mali is fully aware that the fight against terrorism is not part of the doctrine of peace keeping” men argumenterar sedan att Mali alltid verkat för att mandatet skulle utökas till terrorbekämpning för att möta vad de anser är landets största behov (FN:s säkerhetsråd 2023a, s. 20).

C1: MINUSMA har misslyckats

P1C1: Malis säkerhetssituation 2013 var bättre än den är 2023

P1P1C1: MINUSMA skapades för att stabilisera oroligheter i norra Mali, oroligheter som nu spridit sig till hela landet

P2C1: MINUSMA:s mandat möter inte Malis säkerhetsutmaningar

P1P2C1: MINUSMA har visat sina begränsningar

Vidare uppmärksammar han att “[...] the transitional Government has never lost sight of the fact that the primary responsibility for defending the nation and protecting the people and their property lies, above all, with the Malian State”, vilket Diop anger som anledning till varför det maliska styret satsat mycket på landets militär under senare år. Dessutom hävdar han att det maliska folket gärna vill se den maliska militären garantera deras säkerhet istället för MINUSMA. Han menar även att den kritik som framförts mot maliska militären, bland annat av OHCHR, är “politicization of the issue of human rights” och att maliska militärens växande styrka sedan 2021 resulterat i “[...] hostile disinformation and destabilization campaigns” riktade mot Mali (FN:s säkerhetsråd 2023a, s. 18). Ytterligare anser den maliska

regeringen att kritiken är ett försök att skada den maliska staten och utnyttja “our common Organization to harm or even punish Mali for its sovereign choices” (FN:s säkerhetsråd 2023a, s. 19).

C2: Maliska folket vill hellre att deras egna militär ska skydda dem

C1C2: OHCHR och andra internationella organisationer har visat att maliska militären dödat ett stort antal av sin egna civilbefolkning

C1C1C2: Kritiken mot maliska militären är endast fientliga destabilisering- och desinformationskampanjer

Ytterligare påpekar Diop att maliska regeringens kritik och rekommendationer för att förbättra stabiliseringsinsatsen och åtgärda dess brister ignorerades av säkerhetsrådet och MINUSMA. Detta i kombination med att MINUSMA efter 10 år fortfarande inte uppnått mandatets mål har fått maliska regeringen att tappa förtroende för MINUSMA. Likaså menar han att FN-insatsen inte heller möter det maliska folkets säkerhetsbehov och därför har även det maliska folket förlorat förtroendet för insatsen (FN:s säkerhetsråd 2023a, s. 20). Med hänvisning till MINUSMA:s misslyckande och den maliska militärens utökade förmågor argumenterar den maliska representanten att MINUSMA redan spelat ut sin roll och att Malis militär möter den egna befolkningens säkerhetsbehov.

C3: Maliska regeringen har inte längre förtroende för MINUSMA

P1C3: Trots 10 år i landet har säkerhetssituationen inte förbättrats i Mali

P2C3: MINUSMA har inte tagit hänsyn till maliska regeringens rekommendationer för att förbättra insatsen och åtgärda de brister de menar finns

C4: Maliska folket har inte längre förtroende för MINUSMA

P1C4: Trots 10 år i landet har säkerhetssituationen inte förbättrats i Mali

C1P1C4: Det är främst maliska regeringens ansvar att garantera sina invånares säkerhet

C5: Mali kan garantera sin egna säkerhet

Enligt maliska representanten har MINUSMA blivit en del av problemet, “fueling inter-community tensions exacerbated by extremely serious allegations that are highly detrimental to peace, reconciliation and national cohesion” (FN:s säkerhetsråd 2023a, s. 20). Återigen anklagar utrikesministern FN och det internationella samfundet för att försöka

destabilisera landet med hänvisningar till OHCHR:s rapport om maliska militärens brott mot mänskliga rättigheter. Vidare hävdar Diop att det maliska folkets misstro mot MINUSMA resulterat i att det maliska styret förlorat förtroendet för MINUSMA.

C6: MINUSMA har blivit en del av problemet i landet

P1C6: MINUSMA har bidragit till oroligheter, osämja och försämrat säkerheten

I brevet till säkerhetsrådet 21 juni 2023 återupprepar den maliska utrikesministern Abdoulaye Diop mycket av argumentationen mot tesen från mötet den 16 juli och bekräftar sin regerings önskan om att lägga ner MINUSMA. I brevet argumenterar Diop främst att MINUSMA bör läggas ner på grund av “[...] the crisis of confidence that has developed, on the one hand, between the people of Mali and [MINUSMA] and, on the other, between the Government of Mali and MINUSMA” (FN:s säkerhetsråd 2023b).

Under FN:s säkerhetsråds 9365:e möte den 30 juni 2023 när resolution 2690 enhälligt antogs presenterade alla medlemsländer med undantag för Ryssland och Kina, argument mot MINUSMA:s nedläggning trots att de alla röstade för resolutionen. Argumenten handlade främst om att MINUSMA utgör en viktig del i att trygga säkerheten i landet. Samtidigt framhävde flera länder vikten av att respektera Malis suveränitet såsom Brasilien som lyfter MINUSMA:s positiva roll för att landets stabiliteten men påpekar även att “the consent of the host Government is essential to any peace operation” (FN:s säkerhetsråd 2023c, s. 4). Även Schweiz röstade för men argumenterade att det maliska beslutet är förhastat och att “[t]he environment for an immediate withdrawal is unsuitable. The situation in Mali continues to threaten international peace and security” (ibid.). Majoriteten av medlemsländerna, inklusive Ryssland och Kina, hänvisar sina röster för resolutionen till vikten att respektera Malis suveränitet. Ryssland beskriver att det är viktigt att “the Council responded unanimously to the request of Mali, which took a sovereign decision on further parameters of ensuring the security and protection of the civilian population in the country” (FN:s säkerhetsråd 2023c, s. 9). Förenta Arab Emiraterna poängterar att “[t]he prospect of the [UN] maintaining a political office and peacekeepers in a country, without consent, would be untenable” (FN:s säkerhetsråd 2023c, s. 8).

C7: En fredsbevarande insats kräver värdlandets godkännande för att vara gångbart

Malis utrikesminister avslutar mötet 30 juni med att förvissa säkerhetsrådets medlemmar om maliska regeringens “total commitment to relentlessly pursuing its sovereign mission of protecting civilians and property throughout the national territory” (FN:s säkerhetsråd 2023c, s. 9) och tackar säkerhetsrådet för att de respekterat Malis suveräna beslut.

5.2 Teorianalys

Malis regering har uttryckt att de anser att MINUSMA har "misslyckats". De hänvisar till flera faktorer: den försämrade säkerhetssituationen, ökad politisk instabilitet och utbrett missnöje bland civilbefolkningen. Trots MINUSMA:s tioåriga närvaro har jihadistattacker, etniska konflikter och den politiska stabiliteten försämrats. Dessutom har det framförts kritik mot MINUSMA:s förmåga att effektivt utföra sina uppdrag, ofta på grund av logistiska utmaningar och brist på resurser. En avgörande händelse är offentliggörandet av FN-rapporten om massakern i Moura, utförd av den maliska militären och Wagnergruppen. Rapporten, som Mali anser vara en fientlig desinformation- och påverkanskampanj, har underminerat landets förtroende för FN-insatsen och stärkt Malis beslutsamhet om att stärka sin suveränitet. Vikten av nationell suveränitet är återkommande i argumentationen och i Mali har betydelsen förstärkts i samband med ökade protester och kritik från den egna befolkningen mot närvaron av utländsk militär.

Malis uttalande 2023 om MINUSMA:s misslyckande måste analyseras utifrån en kombination av faktorer inklusive förändringar i styret efter de senaste statskupperna, förändrade internationella relationer och ett växande ifrågasättande av MINUSMA:s effektivitet. Dessa faktorer samverkar och bidrar till Malis förändrade syn på internationella interventioner och dess strävan efter större autonomi. Mot denna bakgrund kommer teorianalysen att använda postkolonialism, neokolonialism och konstruktivism för att analysera hur idéer, normer och diskurser har påverkat Malis inställning till MINUSMA.

5.2.1 Postkolonialism

Malis skeptiska inställning till MINUSMA kan delvis förstås genom dess koloniala förflutna. Det franska kolonialväldets arv har sannolikt bidragit till en djupt rotad misstro mot utländsk intervention, vilket gör Mali försiktig och ibland negativt inställd till sådana insatser. Denna skepticism kan försvåra FN:s försök att erbjuda det stöd som behövs, då fördomar och förväntningar från kolonialtiden kan fortleva. Malis betoning på suveränitet och växande

motstånd mot det som uppfattas som utländskt inflytande har därför sina rötter i historiska erfarenheter.

Koloniala gränsdragningar skapade den konstgjorda uppdelningen av landet som fortsatt att orsaka spänningar, främst mellan nomadiska Tuareg-befolkningen i norr och centralregeringen i söder. Detta koloniala arv har bidragit till återkommande uppror och konflikter, såsom det Tuareg-ledda upproret 2012. Dessa gränsdragningar och uppdelning mellan norr och söder är avgörande orsaker till den interna konflikt som resulterade i att MINUSMA ansågs nödvändigt.

Efter självständigheten på 1960-talet har Mali genomgått flertalet militärkupper och perioder av politisk instabilitet. Under denna tid har Mali ofta varit skeptisk till internationell inblandning, något som kan ses som ett arv från den koloniala perioden. Detta kan kopplas till att internationella aktörer inte alltid har haft Malis bästa intresse i åtanke, utan agerat utifrån sina egna geopolitiska och ekonomiska intressen. Motviljan mot internationell inblandning, exemplifieras av Malis anklagelser mot ECOWAS för att vara styrd av väst i efterspelet av MINUSMA:s uttåg ur landet. Denna misstänksamhet är rotad i en historisk upplevelse av västlig inblandning i afrikanska angelägenheter. FN:s svårigheter till följd av kolonialismens arv, som tidigare nämnts, har hindrat deras förmåga att ge det nödvändiga stödet. Fördomar och förväntningar från kolonialtiden kan ha skapat misstro mot västerländska intentioner, vilket gör det utmanande för FN att vinna förtroende hos den maliska regeringen och folket.

Sammanfattningsvis möjliggör en postkolonial synvinkel en djupare förståelse för de historiska och strukturella orsakerna till Malis nuvarande konflikter och dess relation till MINUSMA. Ett postkolonialt perspektiv belyser de svårigheter som finns när FN och andra internationella aktörer interagerar med postkoloniala samhällen såsom Mali och understryker vikten av att ta hänsyn till historiska erfarenheter vid internationella interventioner och fredsbyggande insatser.

5.2.2 Neokolonialism

Neokolonialismens perspektiv är särskilt relevant när vi analyserar Malis relation med MINUSMA eftersom det betonar hur tidigare koloniala maktrelationer fortsätter att forma nutida politik och internationella relationer. I fallet Mali synliggör neokolonialismen hur Frankrike och andra västländer fortfarande utövar inflytande över tidigare kolonier genom ekonomiska, politiska och militära medel, trots att dessa länder formellt sett är självständiga.

Som nämnt tidigare var Mali en fransk koloni fram till 1960, och denna koloniala historia har resulterat i djupgående spår både i landets politiska struktur och dess relation med omvärlden. Relationen till Frankrike har förblivit viktig och även om franska militären inledde Opération Serval på den maliska regeringens begäran, så var det fortfarande till Frankrike landet vände sig till för militärt stöd för att återetablera statskontrollen i norra landet.

Inom ramen för neokolonialism kan man argumentera för att FN ofta agerar utifrån västvärldens intressen snarare än de faktiska behoven och önskemålen hos de länder de ingriper i. MINUSMA är ett exempel på detta, då insatsen sattes in för att skydda civila och stabilisera Mali men samtidigt var ett av de främsta argumenten för att situationen i Mali utgjorde ett internationellt hot. Det finns därför kritik om att insatsen utformats för att snarare tjäna västliga säkerhetsintressen. Malis växande skepsis mot FN kan därför ses som ett försök att prioritera sina egna säkerhetsintressen genom att stärka sin egen militär och självständigt bestämma vilket land som de ber om militärt stöd från.

Efter statskuppen 2021 är det Ryssland och Wagnergruppen som Mali har vänt sig till för militärt stöd, vilket kan tolkas som ett försök att diversifiera sina internationella allianser och minska beroendet av västvärlden. Detta kan ses som ett sätt att försöka undvika neokoloniala maktstrukturer genom att söka sig till alternativa samarbetspartners som kan erbjuda mer gynnsamma villkor eller i större utsträckning respektera Malis suveränitet. Mali har också försökt stärka sin egen militär och hävdar att den kritik som riktats mot militären, såsom från OHCHR:s rapport om maliska militärens brott mot mänskliga rättigheter i Moura, endast är utländska påverkanskampanjer.

5.2.3 Konstruktivism

Politiska ledare i Mali har använt en rad retoriska strategier för att beskriva MINUSMA och dess roll i landet. Dessa strategier innefattar att betona behovet av internationellt stöd för att hantera säkerhetssituationen, att framhäva nationell suveränitet samt att kritisera MINUSMA:s brister för att stärka argumentet för självständighet och nationell självbestämmanderätt. Ett exempel på detta är när den maliska interimspresidenten Dioncounda Traoré i sitt brev till FN:s säkerhetsråd 2013 betonade vikten av FN:s stöd och dess unika förmåga att underlätta politisk dialog i konfliktfyllda länder. I brevet framhåller han vikten av politisk dialog för att återställa fred och den konstitutionella ordningen i landet.

Genom att i eftermälet av statskuppen och det väpnade upproret betona vikten av politisk dialog blir MINUSMA ett viktigt verktyg för att uppnå landets nationella intresse.

2023 identifierar Malis utrikesminister Abdoulaye Diop inte längre politisk dialog som en lösning utan framhäver istället vikten av att fortsätta stärka den egna militären och dess förmåga till terrorbekämpning. Malis nationella intresse definieras som att trappa upp den militära offensiven mot separatistiska grupper och möta dessa med det våld som krävs, inklusive agerande likt det utfört av Wagnergruppen och den maliska militären i Moura. Redan under mötet 2013 nämnde FN:s dåvarande biträdande generalsekreterare för fredsbevarande operationer, Hervé Ladsous, att FN inte har ett fredsframtvängande mandat eller möjlighet att aktivt delta i terrorbekämpning. Han avfärdar själv den kritiken med att MINUSMA har andra viktiga funktioner såsom att uppmuntra återställningen av den konstitutionella ordningen och stötta den inhemska politiska dialogen. Men när Malis intressen inte längre anses inkludera fredsavtal och politisk dialog förblir endast argumentet att MINUSMA:s mandat inte möter Malis säkerhetsutmaningar. I ljuset av det förändrade nationella intresset har FN, ur det maliska perspektivet, spelat ut sin roll.

Utrikesminister Abdoulaye Diop framhäver även behovet av att återta kontrollen över nationell säkerhet. Malis historia, präglad av kolonialism, militärkupper och inre konflikter, har format en nationell identitet som är skeptisk till internationella interventioner. Erfarenheten av franskt kolonialstyre och efterföljande perioder av politisk instabilitet har skapat en grundläggande misstänksamhet mot utländsk inblandning. I kombination med att den faktiska säkerhetssituationen i landet inte tydligt har förbättrats av MINUSMA tioåriga närvaro kan det ha bidragit till uppfattningen att internationella aktörer snarare har sina egna intressen i åtanke än Malis bästa.

Trots att MINUSMA ursprungligen välkomnades som en nödvändig insats, har den maliska regeringen senare uttryckt missnöje och misstro mot FN-styrkan. I juni 2023 framhöll utrikesminister Abdoulaye Diop i ett brev till säkerhetsrådet att det finns en kris av förtroende mellan den maliska befolkningen och MINUSMA, samt mellan regeringen och FN-styrkan. Diop argumenterade för att insatsen inte längre uppfyller sitt syfte och att säkerhetssituationen inte har förbättrats trots tio år av internationell närvaro. Den förändrade inställningen till MINUSMA, tillsammans med ett starkare fokus på nationell suveränitet, kan ses som en strävan efter att omdefiniera sin nationella identitet och intressen.

6 Diskussion

Den över tio år långa relationen mellan Mali och MINUSMA var komplex redan från början. De två statskupperna som skett under årtiondet har inte gjort den mindre komplex, och dessa maktskiften är viktiga att ha i åtanke för att besvara uppsatsens frågeställning i och med att vad som utgör "Mali" saknat kontinuitet. Även om uppsatsen tydligt definierat "Mali" som det maliska styret och inte till exempel det maliska folket, har aktörerna som utgjort det maliska styret bytts ut. Det finns en viss kontinuitet i att både 2013 och 2023 utgjordes det maliska styret av militärjuntor, med landets säkerhetsituation som uttalat huvudfokus, men de leddes av olika individuella aktörer med varierande inställningar till MINUSMA.

Argumentationsanalysen tydliggör förändringen i den maliska synen på MINUSMA mellan 2013 och 2023, i alla fall förändringarna i hur det maliska styret väljer att presentera sin inställning till insatsen inför FN:s säkerhetsråd. 2013 finns det en tydlig samsyn mellan landet och säkerhetsrådet i stöd för tesen att MINUSMA behövs för att återställa fred och stabilitet. Både säkerhetsrådet och Mali framhäver MINUSMA:s viktiga roll för fredsbevarande men lyfter även dess roll för att stötta den politiska utvecklingen i landet. Då fanns det även en gemensam åsikt om att det var viktigt att återföra den konstitutionella ordningen i landet. Fastän argumentationsanalysen inte visar att regeringen 2023 öppet argumenterar mot vikten att återgå till den konstitutionella ordningen, är det talande att under perioden mellan att resolution 2690 antogs i juni och de sista MINUSMA trupperna lämnade i december, blev det tydligt att det maliska styret inte längre planerade att hedra fredsavtalet från 2015 eller den utlovade återgången till civilt styre. Denna nedprioritering av en politisk lösning är en viktig förändring av Malis inställning.

Analysen visar även betydelsen FN:s säkerhetsråd lägger på vikten av att respektera Malis suveränitet och självbestämmanderätt. Alla medlemsländerna röstade för resolutionen 2690 trots att många av dem fortfarande argumenterade för att MINUSMA behövs för att återställa fred och stabilitet i Mali. Länderna hänvisade dels till otänkbarheten i att fortsätta en fredsbevarande insats i ett land mot deras vilja men också direkt till Malis rätt till självbestämelse.

Malis förändrade inställning kan även analyseras ur perspektivet att militärjuntan utnyttjade sin självbestämmerätt i ett försök att hävda sig inför den inhemska befolkningen eller ena den egna befolkningen mot något gemensamt. Genom att skylla landets nuvarande säkerhetssituation på MINUSMA kan militärjuntan försöka smita undan ansvaret och skulden för landets instabila säkerhetssituation. Ytterligare kan beslutet ses som ett försök att skapa bilden av Mali som ett land som klarar sig självt och inte ett land som behöver uppfostras och uppläxas av FN i hur man betryggas sin egna befolknings säkerhet. Möjligen tog den maliska självbilden och bilden som det maliska styret visar upp för sin egen befolkning skada av den hårda kritik FN och andra internationella organisationer riktade efter massakern i Moura i mars 2022. Men genom att hårt gå till motoffensiv och anklaga kritiken för att vara fientlig desinformation är det möjligt att bilden av den maliska regeringen som ansvarstagande och kapabel stärks i alla fall i någon utsträckning.

Att deklarerat MINUSMA som ett misslyckande är den tydligaste förändringen i den maliska inställningen till insatsen men med tanke på att majoriteten av säkerhetsrådets medlemsländer fortfarande argumenterade för MINUSMA:s viktiga roll är det inte självklart att insatsen faktiskt bör anses vara ett misslyckande. Säkerhetssituationen i landet hade inte förbättrats 2023 jämfört med 2013 men det är svårt att dra slutsatsen att det helt berodde på MINUSMA:s agerande eller icke-agerande. Landets statskupper och den instabilitet som de utlöste, covid-19 pandemin och att Frankrike lämnade landet 2022 är några av de faktorer som kan ha haft stor påverkan på MINUSMA:s möjlighet att nå mandatets mål. Dessutom är MINUSMA:s tio år långt ifrån den längsta fredsbevarande insatsen.

Exakt *varför* Mali valde att be FN lämna landet är omöjligt att svara på med total säkerhet eftersom det kräver total insyn i huvudet på de aktörer som fattade beslutet men individuella ledares inställning, ett omdefinierat nationellt intresse och den politiska utvecklingen i regionen kan alla utgöra del av förklaringen, tillsammans med Malis komplexa relation med FN.

Målet med den här uppsatsen var att fördjupa kunskapen kring Malis och MINUSMA:s relation men för att ytterligare fördjupa kunskapen om huruvida MINUSMA:s nedläggning skulle kunna utgöra någon del av en större trend i internationella insatser kräver ett annat upplägg. Ett möjligt alternativ vore att jämföra argumentation kring andra nyligen nedlagda FN-insatser och om varför de lades in, framför allt eventuella insatser som lades ned på värdlandets förfrågan.

Referenser

Material från FN:s säkerhetsråd

FN:s säkerhetsråd, 2013a [Brev från den 25 februari 2013] FN dokumentnummer:

S/2013/113 [Elektronisk] Tillgänglig från: UNdocs.org Hämtat: 2024-05-03.

FN:s säkerhetsråd, 2013b [Provisional Verbatim Record] 6985:e mötet, 25 juni 2013. FN dokumentnummer: S/PV/6985 [Elektronisk] Tillgänglig från: UNdocs.org Hämtat: 2024-05-03.

FN:s säkerhetsråd, 2023a [Provisional Verbatim Record] 9350:e mötet, 16 juni 2023. FN dokumentnummer: S/PV/9350 [Elektronisk] Tillgänglig från: UNdocs.org Hämtat: 2024-05-03.

FN:s säkerhetsråd, 2023b [Brev från den 21 juni 2023] FN dokumentnummer: S/2023/463 [Elektronisk] Tillgänglig från: UNdocs.org Hämtat: 2024-05-03.

FN:s säkerhetsråd, 2023c [Provisional Verbatim Record] 9365:e mötet, 30 juni 2023. FN dokumentnummer: S/PV/9365 [Elektronisk] Tillgänglig från: UNdocs.org Hämtat: 2024-05-03.

Litteratur

Bergström, Göran & Boréus, Kristina, 2012. *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann, Wängnerud, Lena, 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5:e upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer.

Howard, Lise Morjé, 2007. "The failures: Somalia, Rwanda, Angola, Bosnia" i Howard, Lise Morjé *UN Peacekeeping in Civil Wars*. 1:utgåvan. Cambridge: Cambridge University Press, ss. 21–51

Lotze, Walter, 2015. "United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali (MINUSMA)" i Koops, Joachim A. 2015. (red.), *The Oxford Handbook of*

United Nations Peacekeeping Operations. Onlineutgåva. Oxford: Oxford University Press.

Devetak, Richard & True, Jacqui, 2022. *Theories of International Relations*. 6:e utgåvan. London: Bloomsbury.

Elektroniska källor

Akinwotu, Emmanuel, 2021. "Mali: leader of 2020 coup takes power after president's arrest". *The Guardian* 2021-05-21. [Elektronisk]

<https://www.theguardian.com/world/2021/may/24/mali-president-prime-minister-and-defence-minister-arrested-sources-say>. Hämtad: 2021-05-20.

Clark, Andrew, Baker, Kathleen M., Imperato, Pascal James, 2024. "Mali". *Encyclopedia Britannica*. [Elektronisk] <https://www.britannica.com/place/Mali>. Hämtad: 2024-05-10.

Diallo, Tiemoko, 2024. "Mali junta ends 2015 peace deal with separatist rebels". *Reuters* 2024-01-25. [Elektronisk]

<https://www.reuters.com/world/africa/mali-junta-ends-2015-algiers-peace-deal-with-separatist-rebels-2024-01-25/>. Hämtad: 2024-05-13.

FN 2023. "Moura: Over 500 killed by Malian troops, foreign military personnel in 2022 operation". *UN News* 2023-05-12. [Elektronisk]

<https://news.un.org/en/story/2023/05/1136607>. Hämtad: 2024-05-20.

FN u.å. "Our history" *United Nations Peacekeeping*. [Elektronisk]

<https://peacekeeping.un.org/en/our-history> Hämtad 2024-05-13.

Forti, Daniel & Gowan, Richard, 2023. "What Future for UN Peacekeeping in Africa after Mali Shuttters Its Mission?" *Crisis Group*. [Elektronisk]

<https://www.crisisgroup.org/global-mali/what-future-un-peacekeeping-africa-after-mali-shuttters-its-mission>. Hämtad 2024-05-06.

Freedom House, 2024. "Mali: Freedom in the world country report". *Freedom House*.

[Elektronisk] <https://freedomhouse.org/country/mali/freedom-world/2024>. Hämtad: 2024-05-22.

Halperin, Sandra, 2024. "Neocolonialism". *Encyclopedia Britannica*. [Elektronisk]

<https://www.britannica.com/topic/neocolonialism>. 2024-04-5. Hämtad: 2024-05-22.

Lederer, Edith M., 2023. "UN peacekeeping on 75th anniversary: successes, failures and challenges ahead in a divided world". *AP News*. 2023-05-26. [Elektronisk]

- <https://apnews.com/article/un-peacekeeping-75-anniversary-successes-failures-challenges-5a18ab63c9d54104c6863b71aed552cb>. Hämtad 2024-05-19.
- Lewis, David, Mcallister, Edward, Nichols, Michelle, 2023. "UN retreat from Mali in disarray as violence surges", *Reuters*. 2023-11-03. [Elektronisk]
<https://www.reuters.com/world/africa/un-retreat-mali-disarray-violence-surges-2023-11-03/>. Hämtad 2024-05-13.
- Lorgerie, Paul, 2022. "Thousands take to the streets of Bamako in anti-French protest". *Reuters*. 2022-02-05. [Elektronisk]
<https://www.reuters.com/world/africa/thousands-take-streets-bamako-anti-french-protest-2022-02-04/>. Hämtad 2024-05-13.
- Maclean, Ruth & Peltier, Elian, 2022. "French Soldiers Quit Mali After 9 Years, Billions Spent and Many Lives Lost". *The New York Times*. 2022-08-15 [Elektronisk]
<https://www.nytimes.com/2022/08/15/world/africa/mali-france-military-operation.html>. Hämtad 2024-05-19.
- Mugabi, Isaac, 2020. "Mali revolt turns into coup d'etat". *DW* 2024-08-19 [Elektronisk]
<https://www.dw.com/en/mali-a-revolt-that-led-to-a-coup-detat/a-54623258>. Hämtad: 2024-05-20.
- Reuters, 2024. "Niger, Mali and Burkina Faso quit ECOWAS, testing regional unity". *Reuters*. 2024-01-28. [Elektronisk]
<https://www.reuters.com/world/africa/niger-mali-burkina-faso-quit-ecowas-testing-regional-unity-2024-01-28/>. Hämtad 2024-05-13.
- Wong, Vicky, 2024. "Ecowas: Niger, Mali and Burkina Faso quit West African bloc". *BBC*. 2024-01-28. [Elektronisk] <https://www.bbc.com/news/world-africa-68122947>. Hämtad 2024-05-19.